

COMUNICAT DE PRESĂ

“Avem nevoie de planuri-cadru de liceu cât mai curajoase”

- susțin Coaliția pentru Educație, Consiliul Național al Elevilor și Federația Națională a Părinților Edupart

15.05.2023 - La începutul lunii mai, a apărut în presă, pe surse, [o variantă](#) de lucru a noilor planuri cadru pentru liceu. [Federația Coaliția pentru Educație](#), [Consiliul Național al Elevilor](#) și Federația Națională a Părinților - Edupart salută începutul acestui demers și susțin ca în sălile de clasă să ajungă o nouă paradigmă curriculară cât mai curajoasă.

Sperăm ca procesul de elaborare a planurilor-cadru să fie unul curajos, urmat de un proces valoros de scriere a programelor, având repere internaționale și conținuturi relevante, ancorate în lumea actuală, care să lase spațiu suficient formării competențelor. În același timp, este important să existe o perioadă suficientă pentru pregătirea profesorilor și pentru realizarea unor manuale moderne, care să ia în considerare expertiza și bunele practici din alte țări.

Într-o eră a dezvoltării Inteligenței Artificiale (AI), în care școlile pregătesc discipline de tipul Nanoștiințe și studiază Algoritmi la Matematică pentru a înțelege cum învață mașinile (Machine Learning), este esențial ca programele școlare să urmeze realitatea și să pregătească elevii pentru viitor. Avem așteptarea ca programele să pornească de la analize ale competențelor viitorului și să se bazeze pe studii care relevă paradigma nouă de competențe până cel puțin în 2030. Reziliența, curajul, leadership-ul și etica sunt doar câteva dintre ele.

Recunoaștem și apreciem pașii spre această direcție prin exercițiul academic al planurilor-cadru apărute în presă, însă vedem și **o nevoie mai mare de modernizare a disciplinelor tradiționale, de inter și transdisciplinaritate**. Considerăm acest demers ca pe o tranziție spre o zonă de autonomie curriculară și mai mare, mult așteptată de școli.

În același timp, subliniem faptul că, în contextul unui număr mai mare al disciplinelor opționale din Curriculum la Decizia Elevului din Oferta Școlii (CDEOȘ), este necesară acordarea unei mai mari atenții asupra modului în care se stabilește CDEOȘ. Elevii trebuie să aibă posibilitatea, în mod real, să aleagă discipline/domenii de studiu, în funcție de propriile nevoi și interese de cunoaștere și nu în funcție de ceea ce decide unitatea de învățământ să îi ofere "pe baza resurselor disponibile".

Reprezentanții elevilor și-au manifestat chiar dorința de a avea un grad mai ridicat de libertate în alegerea materiilor opționale complementare profilului. Astfel, în zona de CDEOȘ, elevii ar avea posibilitatea de a alege și materii complementare profilului, care nu mai fac parte, începând cu clasa a XIa, din trunchiul comun.

Coaliția pentru Educație s-a implicat activ și [a lansat încă din 2020 o propunere de planuri-cadru pentru liceu](#), propunând, la momentul respectiv, o nouă perspectivă asupra acestora, susținută și de către Consiliul Național al Elevilor.

Analizând documentul de lucru în discuție, apreciem faptul că în acesta se regăsesc principiile susținute de Coaliție în 2020, la care se adaugă, în plus, altele noi. Dintre acestea,

enumerăm câteva pe care ne-am dori să le regăsim și

în variantele finale:

- consilierea vocațională și/sau pentru carieră;
- specializarea și integrarea pe piața muncii;
- echilibru și asigurarea unui set comun și variat de competențe, indiferent de profil;
- relevanță și ancorare în lumea reală;
- autonomia curriculară, decizia școlilor și alegerea elevului;
- modularitate și diferențiere pe nivel;
- opționalitate graduală.

De asemenea, remarcăm importanța acordată competențelor digitale și celor multilingvistice, abordarea modernă a disciplinelor Istorie și Geografie și introducerea ca opțiune a disciplinei Perspective globale. Nu mai puțin notabile sunt și studierea mai multor sporturi în cadrul disciplinei Educație fizică și prezența implicării civice sau a voluntariatului. Jocul de echipă credem că va putea contribui semnificativ la așezarea unor valori importante de cooperare, reziliență clădită sănătos și va pune totodată bazele unei culturi a anti-fragilității.

Ne așteptăm ca, în cadrul disciplinei Consiliere și abilități socio-emoționale să regăsim elemente de dezvoltare personală, coaching, educație pentru sănătate și consiliere vocațională. Recomandăm, de asemenea, o pregătire riguroasă a profesorilor în acest sens.

Considerăm că, pentru a genera impactul dorit, acest cadru trebuie însoțit de un demers coerent de articulare a rolurilor și a responsabilităților fiecăruia dintre actorii implicați în proces și o structură de sprijin adecvată pentru profesorii care vor avea oportunitatea de a susține această schimbare atât de necesară.

Nu în ultimul rând, ne manifestăm disponibilitatea de a contribui cu expertiză și perspective constructive la grupurile de lucru consultative sau la cele ce vor lucra la legislația subsecventă.

În continuare, prezentăm mai multe informații cu privire la aspectele pozitive pe care le-am regăsit în varianta de lucru a noilor planuri-cadru.

PRINCIPII CARE SE REGĂSESC ÎN DOCUMENT:

• **Consilierea vocațională și/sau pentru carieră**

Această abordare permite elevilor să își dezvolte competențe specifice și să se pregătească pentru domeniul în care își doresc să activeze. Un următor pas valoros ar fi creionarea unui parcurs de consiliere vocațională, care să îi ajută pe profesori să înțeleagă cum ar putea să îi ghideze și consilieze pe elevi pentru carieră.

• **Specializarea și integrarea pe piața muncii**

Elevii pot fi mai bine pregătiți pentru a face față provocărilor de legate de carieră și a se integra cu succes. Acest lucru se poate asigura prin spațiul pe care planurile-cadru îl oferă materiilor specializate și pregătirii pentru carieră și, de asemenea, prin programe adaptate și revizuite periodic în funcție de contextul actual. Prin alocarea unui număr mai mare de ore pentru materiile de specialitate, elevii vor avea posibilitatea de a aprofunda cunoștințele și competențele în domeniul ales. Acest lucru îi va ajuta să se pregătească pentru parcursul de specialitate vizat, fiind mult mai pregătiți pentru admiterea la facultatea dorită sau inserția pe

piața muncii.

- **Echilibru și asigurarea unui set comun și variat de competențe, indiferent de profil**

Trunchiul comun pentru toți elevii, indiferent de profil, asigură o bază solidă de cunoștințe și competențe care vor fi utile în orice domeniu aleg aceștia să urmeze. Astfel, programele școlare pot fi construite astfel încât să existe o zonă de bază pentru toți elevii și să se concentreze pe formarea de competențe fundamentale.

- **Autonomia curriculară, decizia școlilor și alegerea elevului**

Școlile ar avea mai multă libertate în a decide structura curriculară, adaptându-se la nevoile și interesele elevilor și comunității locale. De asemenea, elevii vor avea posibilitatea de a alege dintr-o varietate de materii și discipline, devenind mai motivați în procesul de învățare.

- **Modularitate și diferențiere pe nivel**

Școlile au posibilitatea de a oferi opțiuni în mod similar valoroase pentru elevi, în funcție de resursele umane disponibile în școală. Astfel, Matematica din Trunchiul Comun reprezintă nivelul standard, Matematicile de specialitate din Curriculumul de Specialitate reprezintă zona de aprofundare sau extindere, iar CDEOȘ-ul, `Disciplina la alegere în legătură cu profilul` și Disciplina `Pregătire pentru universitate/Aprofundare`, pot constitui paliere suplimentare de diferențiere pe nivel. Pe de cealaltă parte, școlile în care există suficienți profesori de specialitate pot deschide module de studiu, pentru toate materiile disponibile în CDEOȘ.

- **Opționalitate graduală și adaptarea orarelor în funcție de nevoile elevilor**

Este de subliniat importanța adaptării orarelor și a ofertei curriculare la nevoile și interesele elevilor. Acest lucru va conduce la schimbarea mentalității că școala este locul în care elevilor "li se întâmplă lucruri", ceea ce ar spori autonomia lor în învățare.

ASPECTE POZITIVE REMARcate:

- **Autonomia școlii**

Este benefică, din punct de vedere al autonomiei școlilor, introducerea disciplinei în legătură cu profilul școlii, permițând astfel școlilor să se adapteze la nevoile și interesele elevilor.

- **Creșterea motivației elevilor și pregătirea pentru universitate / carieră**

Această variantă a planurilor cadru sau o variantă similară ar permite o construcție curriculară care să asigure dezvoltarea unui nivel de bază pentru materiile din Trunchiul Comun, precum și un nivel de aprofundare în curriculumul de specialitate. O astfel de abordare, împreună cu posibilitatea elevilor de a alege, va crește motivația acestora în procesul de învățare. În plus, numărul mare de ore alocate pentru unele discipline poate elimina nevoia de meditații suplimentare în pregătirea pentru admiterea la facultate.

Introducerea unei materii la clasa a XII-a cu specific de pregătire pentru universitate sau de aprofundare a disciplinelor poate contribui semnificativ la felul în care absolvenții se pregătesc pentru începerea parcursului lor profesional sau, după caz, pentru nivelul superior de studii. Această disciplină ar putea pregăti elevii pentru cum să-și scrie CV-ul, să construiască un dosar care să le reflecte profilul pentru admiterea la facultate, cum să scrie un eseu relevant sau cum să se prezinte la un interviu de admitere / angajare.

- **Creșterea numărului de ore alocate limbilor moderne**

Un aspect pozitiv este că în această variantă a planurilor cadru se alocă o oră în plus pentru

Limbile moderne, în Trunchiul Comun.

Studiul limbilor moderne aduce avantaje semnificative în domeniul competitivității și mobilității absolvenților. Dezvoltarea acestor competențe contribuie atât la integrarea pe piața muncii, cât și la continuarea studiilor în altă limbă.

- **Relevanță și conexiuni între diverse discipline (interconectare între obiective curriculare)**

Disciplina Geografie nu este prezentă în fiecare dintre cei patru ani, însă este posibil ca profesorii de Geografie au expertiza să predea inclusiv disciplina Perspective Globale. Aceasta apare ca o opțiune pentru elevii care nu aleg ora de Religie și pare să reprezinte un mod integrat și aplicat de predare a Geografiei prin corelarea acesteia cu "tradițiile diverse de pe glob, elemente de cultură și civilizație - pornind de la situația globală actuală". Ceea ce este în mod particular de remarcat este ancorarea materiei în context actual, oferind elevilor posibilitatea de a studia o țară din perspectivă istorică, geografică, politică, economică, culturală, civilizațională etc.

Este de apreciat în mod deosebit modul în care este prezentat studiul disciplinei Istorie, printr-o abordare relevantă și inovatoare a traseului de învățare: în clasa a XI-a, fiind deja la o vârstă ce le permite să înțeleagă, elevii studiază istoria recentă, ceea ce le permite să privească felul în care aceasta a oferit lecții pentru contexte prezente. În clasa a XII-a, istoria se concentrează pe specializarea profilului, oferind o relevanță considerabilă pentru aprofundarea cunoștințelor. Aceasta include, de exemplu, Istoria muzicii, Istoria artei, Istoria științei și tehnicii, Istoria sportului, Istoria dansului, Istoria Bisericii și Istoria culturii, studiate în contextul Istoriei României.

- **Opționalitate**

Prin oferirea de opțiuni în cadrul aceleiași arii curriculare, de ex. Arte, elevii vor avea oportunitatea de a alege dintre Artă și Muzică, consolidându-și dezvoltarea personală și creativă în acord cu ceea ce își doresc.

- **Un accent mai mare pe Dezvoltarea Personală a elevului**

În cadrul disciplinei socio-umane, elevii pot studia Sociologie, Educație financiară și antreprenorială, Filosofie / Gândire Critică / Etică. Deși Psihologia nu apare ca disciplină de sine stătătoare, aceasta poate ocupa un loc chiar mai valoros dacă este integrată în fiecare an de liceu în cele 4 ore dedicate Consilierii și abilităților socio-emoționale. Aceste ore pot oferi sprijin și consiliere aplicată și pentru dezvoltare personală, incluzând și elemente de Educație pentru sănătate.

- **Sportul, inclus ca disciplină asociată Dezvoltării Personale**

Sportul și jocurile de echipă sunt incluse în curriculum pentru dezvoltarea personală a elevilor, oferindu-le competențe generale și specifice sportului și o oră destinată jocurilor de echipă. Acest lucru poate contribui semnificativ la așezarea unor valori importante de cooperare, reziliență clădită sănătos și pune totodată bazele unei culturi a anti-fragilității.

- **Implicare civică / voluntariat**

Tranziția de la teorie la practică prin voluntariat și implicare în inițiative civice este lăudabilă, contribuind în mod real la ce și cum pot elevii contribui în comunitate/ societate. Alternativ cu recunoașterea oricărui tip de voluntariat, școlile ar putea propune cursuri opționale din lista celor acreditate de Ministerul Educației: Dezbateri, Oratorie și Retorică, Educație Juridică, Cultură și Mitologie, Drepturile Omului, Educație pentru Democrație, Instituțiile UE, Managementul Proiectelor, Competență în Mass-Media etc.

